

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:

Főutca, 328-ik szám alatt,

az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhásos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmmentlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatók el.

Egy röpirat, melyből sokat tanulhatunk.

II.

Nunc venio ad fortissimum! A német cultura befolyásának jelenségei Magyarországon! Nagyon dominálók! Tekintsünk körül tudományos és társadalmi életünkben, törvényhozásunk és közigazgatásunknál. Mindent német befolyás, német szellem.

12 év után csak most jövünk arra, hogy közoktatásunk terén a magyar nyelv praeponderantiáját érvényesítsük: a társadalomban a kereskedők, a zsidók stb. mintha csak privilegiumokkal volnának ellátva a német cultura dédelgetésére, törvényhozóink s a közigazgatási téren működők pedig vagy részt vesznek annak ápolásában, vagy közönytelen nézik a rombolást.

De részletezzük jobban a dolgokat.

Ha széttekintünk tudományos irodalmunkban, alig találunk művekkel melyek nem német szellemmel volnának tömve; a legkisebb iskolán kezdve egész az egyetemig alig akadunk könyvre, mely eredeti, önálló gondolatokkal bővelkedne. Nyilvános könyvtárainkban a német munkák általán 52% tesznek, a többi francia, angol és magyar közt oszlik meg. Mennyi juthat ebből a magyar munkáknak! Nem elég bizonyosság-e ez is, hogy a német irodalom roppant apparátusa mennyire behálózta családkeivel a magyar tudós világot. S hogy ez így van, nemcsak mi tapasztaljuk, de még a 30 esztendő óta távol időző baraccionei is, ki tehát kevésbé ismerheti a mostani általunk Magyarországot; feltűnt neki a németiség e rendkívüli befolyása, azért egyik mult évi levelében a genie egész bizottságával rámutat a németek utánzásának manijára, eredményeire és következményeire Magyarországon.

Nem ok nélkül mondja tehát szerzőnk, hogy oly annyira függünk a németek tudományos productumaitól, hogy ha azok véletlenül emlékkükkel együtt egyszerre megsemmisülnének, legnagyobb tudósaink, legbőlcsebb tanáraink közül igen sok oly tehetetlen s tanulatlan maradna, mint a legbámészabb nebuló. Mert tudományos könyveinkben minden egyből szellem található, csak magyar nem. Ott az „érthetetlen, agyafurt, metaphysikai speculációk, fogalmak és definitiók, a tulhajtott rendszeresítés, a szószálhasogatás, melyek minden lelkesedést, divinatit megölnek.“ Német culturán elődünk s magyarul irunk; németül gondolkodunk s magyarul praelegálunk. Innen van, hogy annyi nálunk az irodalmár, de annál kevesebb a valódi tudós. Pedig az állannak sok eszköz állott s áll rendelkezésére melyekkel a német cultura e káros hatását ellensúlyozhatta volna s ellensúlyozhatná. Egyik hibás alap az 1868. XLIV. t. c., melyet a nemzetiségek dédelgetésére alkottak úgy, a mint meglőn alkotta. Tekintsünk a lefolyt 12 évre vissza, tekintsünk szét most, azonnal szemünk előtt állanak ama t. c. hiányai, holott azt politikai bölcseséggel teremtettek declarálták. Alattomos, fondorkodó ellenségeink egészen más meggyőződésre fogtak bennünket terelni. Nézzük Horvátországot, melyhez való viszonyunkat tulzott mulasztásokká elfajzott türelmességünk hozta létre, úgy, a mint van. Van-e abban köszönet?

A magyar nyelv tanításának kötelezettségéről szóló újabb törvényt 12 évvel előbb kellett volna megalkotni, mert a „nemzetiségi kérdés gyökeres megoldásának ez az igazi corollariuma.“

„De a magyar nyelv terjedése nemcsak ezen kérdést megoldására fog jótékony hatást gyakorolni, hanem egész közművelődésünk jellemét fogja majdan megváltoztatni. A következmények áldásos hatása mélyben be fog nyulni politikai és társadalmi életünkbe, akkor a német tudomány, műveltség cultusa is száműzetni fog e hon viszonyairól s a magyar elfogás mérlegében minden külföldi vivmány és törekvés annyit fog érni és nyomni, a mennyit ér és nyom annak nemzetközi értéke.“

De ez messze van még, mert oktatásügyi rendszerünk maga támogatja a német culturát. Ott vannak német polgári iskoláink. Középtanodáinkban a német nyelv kötelező tantárgyként szerepel

„az élet szükségletei szempontjából“, mint a ministeri indokolás mondja. Nem akarják belátni, hogy éppen az élet szükségletei oly természetűek, melyek a német nyelv ellen szólnak. Hazánk törekvései keletre irányozták, nyugaton nincs súlyunk. Amott pedig német kulturával nem boldogulunk, hol már régóta a francia könnyed műveltség foglalt tért.

„De az élet gyakorlati szükségletei szempontjából kell németül tanulunk. Megtörténhetnék, hogy a pestvidéki törvényszék elnöke vagyunk, s a vádlott azt mondja kurtán és fitymálva: ich bitte deutsch! quid nuuc, ha a közéletünkben nem tanulunk németül? Vagy szolgabíró vagyunk szász földön s szász atyafi fittyet hány magyar végzésünknek? Azután körül vagyunk véve német parasztsággal, ide szakadt iparosokkal és német zsidókkal. Reánk nézve az élet gyakorlati szükséglete németül tudni, hogy érintkezessünk ezekkel, mert reájok szorulunk, — ellenben reájok nézve nem az élet gyakorlati szükséglete, hogy magyarul tanuljanak, mert ők nem szorulnak reánk . . .“

Ama négy szó világosan mutatja, hogy mennyire nélkülözi közoktatásunk a nemzeti vezéreszmét. A német nyelv fenntartása és ápolása mellett okot és módot nyujtunk annak megszüldítésére. Ne is csodálkozunk tehát, ha az idegenek eddig egy csöpp kedvet sem éreznek a magyar nyelv elsajátítására, míg nekünk „az élet gyakorlati szükségletei szempontjából“ németül kell tanulunk. Ime mily hamupipóke szerepe van kárhóztatva a magyar nyelv. Ezért kifogásolja szerzőnk a német nyelvnek a középtanodákban kötelező tantárgyként való szereplését. „Indolentia, a gyökeres, de észszerű ujtásoktól való irtózás, s mindenekelőtt oktatási rendszerünk azon tulajdonsága, hogy abban nemzeti vezéreszme, öntudatosan megállapított s foganatosított nemzeti célok helyett külföldi chablonok utánzására törekedünk, ezek tartják felszínen a német nyelv kötelező tanítását, s tegyük hozzá: a német tudomány bálványozását.“

Egy másik hatalmas factor germanizálás tekintetében a közös hadsereg. Ennek elemei jobbra idegenek, kik között olyanok is vannak, kik a magyar iránt a legundokabb gyűlölettel viseltetnek.

Ha magyar ifju lép a hadseregbe, azt egy év alatt úgy kiforgatják nemzeti érzületéből, mint annak a rendje. Hány ily renegáttal van alkalmunk találkozni a mindennapi életben! S ezt tán nem is vehetjük oly bámulatos dolognak. A mely magyar ifju előléptetésben akar részesülni, annak ki kell szívéből tépni minden magyar érzelmet, fel kell áldoznia legszentebb kincsét: a magyar honszerelmet, különben őszbe borulnak fűrtjei, míg csak főhadnagyságig is viszi. Csodálkozhatunk-e, ha sokakat megveszteget az idegen légkör? Csodálkozhatunk-e ha magyar ifjak oly ellenszenvvel viseltetnek a hadi pálya iránt? Ha nincs bennök lelkesedés! Állításunk igazolására jól mondja tehát Thallóczy, „hogy a magyar embernek már évtizedek óta választania kellett egyfelől a fényes carrière, másfelől magyar érzelmeinek megőrzése között. Sajnos, hogy igen sokan találkoztak, kik tömegkeres magyar nevek mellett eltagadták vagy elhallgatták, hogy magyarul beszélnek; kivétöktek nemzetiségökből, hogy valahogy boldoguljanak.“ Így Ipolyi ellenében bátran elmondhatja szerzőnk, hogy nyugodjunk bele, „ha az új nemzedék közül némelyek rossz fiskálisok, rossz professorok, vagy rossz orvosokká lesznek, mint ha akármily jó katonalétökre rossz magyarokká válnak.“

Hasonló romboló hatású nemzetünkre a német hirlapirodalom. Elismeri ugyan szerzőnk velünk együtt annak hazánk érdekében tett jó szolgálatait; de sokkal nagyobb a kár, mint a haszon, melyet okoz.

A német hirlapok legalább is oly, ha nem nagyobb mértékben vannak nálunk elterjedve, mint a magyarok. „A hova magyar lap jár, jár oda német is, de sok felé jár német lap, hová a magyar el nem juthat,“ okát ennek szerzőnk a magyar intelligentiában, a nemzetiségeknek a német cultura iránti megfoghatatlan előszeretetésében; a német hirlapirodalomnak a magyartól eltérő szellemében; a rendelkezésére álló vagyobb tőkékben,

cosmopolitikai színezetében, a kereskedők és zsidók támogatásában véli feltalálni.

Ime vérünkbe oltott előszeretetésünk, tolerantiánk! Pedig hát a magyar hirlapirodalom legkevésbé sem áll hátrább a németénél; sőt mondhatni, erkölcsi tekintetben az jóval tulszárnyalja ezt. A német hirlapokat kiválólag jellemzi a pletykaság és üres fecsegés; az olvasók szenvedélyének felesigázására irányzott törekvés; a rablogyilkosnak több joga van a publicitásra, mint a legérdemesb tanítónak vagy hivatalnoknak; „szentelen egoismus“ ömlik el rajtok; kedveznek a közönségnek, csak hogy üzetők jól menjen s jól is legyen, mert ur és szolga, iparos és földmivelő, hivattott és hivatatlan egyaránt olvassa azokat; mert nem gondoskodik az állam, hogy, miután a nép az iskola porát lerázta, neki megfelelő további művelésben részesüljön. Magyar lapjaink általán nincsenek úgy szerkesztve, hogy a nép is élvezhesse; népkönyvtárakról meg csak is manap kezdenek itt-ott annyira-mennyire elmélkedni.

„Azt is a német hirlapoknak köszönjük, hogy egyes jönevü publicistáink, kik magyaroknak születtek, bizonyos ambíciót helyeznek abba, hogy német lapokba irhatnak. Ez ugyan nem volna égbé kiáltó vétek, de legkevésbé sem hazafias erény.“

A mondottakból ismételtén láthatjuk, hogy „a német nyelv Magyarországon rég kivitta magának az egyenjogúságot a magyarral, sőt követelőleg léphet föl ott is, hol a magyar a hamupipóke szerény szerepére van utalva.“ Ime „a nevelés, lealázó helyzet, melybe a nemzet legbensőbb kincse: nyelve és szelleme szemben a hazátlan, ide ragadt német iránylattal, csupán vétkes gondatlan-ságból sodortatik.“ Mennyi tanulságos, észlelni való e sorokban vidékünkre a Gartenlaubek, Illustrirték stb. stb. dédelgető hazájára nézve.

Perecpurti

Eperjesi Széchenyi-kör.

Mint jelezve volt — f. hó 15-én tartotta meg Szentandrassy Lajos védnök ur elnöklete alatt a megyeház termében ez évi diszgyűlést, mely egyszersmind első volt. Nagyszámu, válogatott közönség jelent meg az ünnepélyes alkalomra s kiemelendő, hogy nevezetesen a hölgyközönség is szépen volt képviselve.

Az ünnepélyt a kör dalegylete oytotta meg Kölcsey hymnusának szabatos előadásával, a kör ujonnan szervezkedett erőteljes zenekarának — mely ez alkalommal első ízben mutatta be magát — kísérte mellett.

Ezután a védnök átgondolt szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Kifejtette a vezéreszmét, melyek a Széchenyi-kör alakulásának alapjál szolgáltak s működését most is vezérik, valamint annak nemzetiségi, közművelődési s társadalmi horderejét.

Ezen beszédre a kör köztisztelőben álló elnöke Berzeviczy Tivadar kir. tanácsos ur válaszolt, különösen kiemelve a védnöknek ezen nagyfontosságú mozgalom körül szerzett érdemeit.

Ezután a kör főjegyzője, dr. Berzeviczy Albert olvasta fel a kör mult évi működésének hí képét feltáró kimerítő jelentését azon érdekesítő szellemes modorban, mely minden művét és fellépését annyira jellemzi.

Jelentését, mlyrő Imás alkalommal kimerítően szólandunk, a közönség feszült figyelemmel kísérte s zajos tapsokkal és éljenekkel adott tetszésének kifejezést.

A védnöknek rövid zárszava után az ünnepélyt derék dalkörünk, a zenekar kísérete mellett előadott Hunyady indulóval méltóan rekesztette be. A diszgyűlés az összes jelenvoltakra igen kedvező benyomást tett.

Esti 8 órakor a kör tagjai — mintegy hetvenen, urak és hölgyek — közvacsorára gyűltek össze a nagy táncteremben, hol három hosszú asztal izléssel volt terítve s vig cigányzene fogadta a résztvevőket. A közvacsorát — magyar szokás szerint sok jó pohárköszöntés fűszerezte — melyeknek sorát Szentandrassy Lajos ur nyitotta meg, ki a kör tagjait, a társadalom szebbik felét vala-

mint a kör derék főjegyzőjét és alapítóját, dr. Berzeviczy Albertet élte; dr. Mosászky Győző az elnököt, az utóbbi a szakválasztmányokat s a háznagyot, dr. Berzeviczy Albert Szabó Edét, a színészi s dr. Mosászky Győzőt a zene-szakválasztmány elnökét, dr. Schmidt Gyula a alispánt s az épülő színház pártolót élte. Szabó Ede elnöké ő nagyságát élte, míg Kyss Géza a körben közreműködő lekes hölgyekért emelt poharat. A jókedv, és animo ezen toasztok és a jó zene hatása alatt nőttön-nőtt s feszélytelen kedélyesség jellemezte a közvacsorát, mely ennél fogva kitűzött célját: a társas együttlét fölélnkítését teljesen elérte. Nem is kétkedünk, hogy e sikerült ünnepegy kedves emléket hagyott hátra a részvevőkben.

Az idegen-nyelvi szakválasztmány hétfőn f. hó 23-án a zeneszakválasztmány közreműködésével házi estélyt rendez, mely alkalommal ifj. Rosenberg Mór felolvasást tartand Muset Alfréd élete- és lírájáról. A zeneszakválasztmány pedig csütörtökön, f. hó 27-én rendez házi zeneestélyt, melynek műsora a kör helyiségeiben közzé fog tétetni.

Közművelődési mozgalmaink immár a költészet azon neméből is hoztak felszínre egy hivattott szép tehetséget, — a szinköltészetből, mely a társadalmi életben nagy tényező volt mindenkörön, s annak arra való közvetlenül szépségtelleg ható befolyásánál fogva bennünket most különösen érdekel.

E hó vége felé a Széchenyi-kör tagjai által az önkényes tüzoltók egylete javára egy vigjáték fog adatni: „Tüzoltók a szinfalak mögött“, melynek szerzője nem más, mint a sokoldalú képzettségéről ismert s minden köreinkben kedvelt ifjaink egyike, Kyss Géza, ez „Eperjesi Lapok“ derék szerkesztője.

A darabot hallottuk felolvasni. Nem akarunk azzal mindent előre kibeszélni, de annyit mondhatunk a benyomás után, melyet reánk tett, már most is, hogy a közönség eleitől végig jól fog mulatni. — A darab cselekménye igen érdekesen fejlődik. A véletlen friss humorral üzi játékát. Meglepő, de természetesen teremtett helyzetek folyton ébren tartják a hallgató figyelmét, míg a szellem-dus dialogban egymást érik a caustikus élcek. A jellemzés oly élthű, hogy minden személynben egy-egy ismert egyéniséggel találkozunk. Szóval, Kyss Géza t. é. téren is örömmel üdvözölve, darabjának mindenütt, hol szinre kerül, kiváló tetszés-seli fogadtatást jósolhatunk, annyival inkább, mivel a szerepek azon műkedvelőink kezeiben vannak, kik eddig is a közönség kedvencei voltak.

Ez alkalommal a kör ujon szervezkedett zenekara is fog közreműködni.

Pater Janus.

Levelezés.

Bártfa, 1880. febr. 10-én.

T. szerkesztő ur! „Nunc est bibendum, nunc pede libero pulsanda tellus.“ Mire is lehetne inkább Horác eme mondását alkalmazni, mint a farsangra, mely ha nem is vált nálunk igazi nép-ünneppé, mint vált azzá a carneval Róma corsóján, az örökké derült ég alatt; de némi ünnepies mázt mi sem vonhatunk meg tőle, bár csak abban nyilvánult is az, hogy farsangkor többet táncolunk, mulatunk akár nyilvánosan, akár magán-körökben, mint egyébkor. Áll ez mégis mostani sajnos helyzetünkben is, mintha nem is volna igaz, hogy nyomasztó inséges napokat élünk, hogy pang az élet s mindennap váratlan meglepetésre ébredhetünk. De helyesen van ez így: mert báljainkat jobbra jótékony célra rendezik. S a mig mi kész-séggel jövünk leróni adónkat a tánc műzsjának csarnokába, addig a rendezők mosolygó arccal számítgatják össze az egyik vagy másik jótékony célra begyűlt többletet.

Igy folyó hó 8-án újból hódoltunk a jótékony élvezetnek az inségesek javára rendezett táncmulatság alkalmával, sajnos azonban, hogy ez alkalommal a rendezők nem igen számíthatattak, mosolygó arccal legalább nem a begyűlt többletet, a közöny, a résztvevők csekély száma miatt.

„Ein Kainszeichen wird dem Mitleidslosen,
Der grausam solchem Feste fern bleibt.“

Önkénytelenül is e szavak jutottak eszembe, midőn a városi szálló táncztermén végig tekintetem, midőn azokra gondoltam, a kik a jótékony cél iránti kegyeletből távol.étükkel tündökölték.

A szép nem, bár nem nagy számban, de kiváló tagjai által volt képviselve. Nem említünk egyeseket a diszes hölgykoszoruból, nehogy foszlányokra tépve megfoszszuk azon szépségétől, mely annak egészében rejlik. Megvallom, édes ábránd fogta el lelkemet, midőn láttam a tánc néma költészetével játékos bájok alakokat, a szebbnél szebb toiletteket a termen tova lebbenni; midőn láttam, mint érül kebel bebelhez, sziven mint ver a sziv, és a boldogságtól olvadozó ifju miként sugja táncosnője füleibe: „Igy szeretnék véled lejtteni az egész életen keresztül. Mint afféle laikus irigyletem boldogságukat; a kik nem is sejtik talán, miként van természetlen, pusztá sziklás hegyvidék is, s nem gyantják, hol van a homok végtelen birodalma, az elhagyott, örömtelen, kiégett vadonság. De nem csodálkozunk azon:

„Wenn schmiegend sich Busen an Busen gesellt,
Da schwindet dem Blicke der Tänzer die Welt.“

Igazán öröm volt nézni, miként vetélkedtek a fehér atlasz s ezüstként csillogó szövetekkel díszített toilettek, a diszes atlasz és fehér selyem izléses toiletteivel, hogy kivégek osztályrészüket az örömből. De a férfiak feketé selegének is kijutott belőle, mert virágos kedv tartotta fogva kebleiket, mondhatni majdnem viradig. — Vass Gyula urnak pedig aligha lehet panasza, mert többnap fáradozásunk és várakozásunk reményei, egy rövidke éjjelen mentek teljesedésbe. —r.

Különfélék.

Kinevezés. Piller Miklós katasteri becslobiztos kassai katasteri kerületi felügyelővé lön kinevezve.

Az inségi konyha iránt szenderegni észlelt jó érzület, — mint az itt részletezett adakozásokból látható, — újra ébredsz, s jól esik constatal-nunk, hogy a szükség mérvei arányában az adományok is gyarapodnak. Adakoztak pedig:

Pletényi E. ivén: Berzeviczy T. és neje második fele-részben 10 f. Sztankay Oszkár 3-ad elemi tanuló 50 kr. A városi kapitányi hivatal újból 5 f 20 kr. Krajzell Aurélné és leánya 2 f. a helyi kath. főgym. 7-ik osztályu növendékeinek gyűjtése 4 frt. Palya János 1 frt.

Rosenberg S. ivén: a gyűjtő másodizben 2 f Winter Henrik 2 f. Dr. Austerlicz M. 1 f. 50 kr.

Kösch F. ivén: Krajzell Jenő 3 f.

Lillio B. ivén: Sibalszky Adél 5 f.

A közp. pénztárban: Oszwald D. 5 f.

Ezek után, mivel a farsangi valamennyi mulatozásunk az inség enyhítésére volt irányozva, a mai nap estéjén rendkívüli dárdozó „eperjesi ifjuságtól“ méltán elvárjuk, hogy áradozó jókedvényben az eperjesi inségi konyhára utalt szegényekről ez alkalommal megne feledkezzék! i.—e.

Az eperjesi önkényes tüzoltó-egylet, f. évi mártiushó 7-én d. u. 3 órakor, a városi tanács-teremben rendes évi, és harmad-éves választási gyűlést tart, melyre az egylet összes tagjai ezennel meghivatnak.

A tanácsközmény tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Jelentés az egylet évi működéséről.
3. Pénztárnok és a számvizsgáló bizottság jelentése.
4. A f. évi költségvetés megállapítása.
5. A jövő évi számvizsgáló bizottság megválasztása.
6. A választmány és tisztikarnak ujonválasztása.
7. Netalán teendő indítványok tárgyalása.

A nőegylet által farsang utolsó estéjén rendezett álarcos-bál jövedelméről szóló hivatalos kimutatást nem vettük még ugyan kézhez, de úgy halljuk, hogy összesen 500 frton felüli tiszta jövedelmet eredményezett. Ezen szép eredmény létrehozása első sorban t. Krajzell Aline urhölgy fáradozásainak köszönhető, ki a bálválasztmány élén állott s a rendezés körül minden irányban elismeréseméltó tapintattal járt el.

Zártkörű táncmulatság. Ma tartatik meg az eperjesi ifjuság által rendezendő zártkörű táncmulatság az „Ujvilág“ tágas, szép termében.

A városi vám- és helypénzszedési jog újbóli bérbeadására vonatkozólag f. é. február hó 19-én nyilvános árverés lön megtartva. Kikiáltási árul az eddigi évi bér, vagyis 17800 ft. lön felvéve.

Az árverés eredménye az volt, hogy a legmagasabb ajánlat 16296 frtra, tehát az eddiginél kisebb évi bérösszegre ment. Nézetünk szerint a jelenlegi körülmények között ez is eléggé kedvező eredmény s legcélszerűbbnek tartanók, ha a közgyűlés azt megerősitené s egy második árverés elrendelésétől, bár a jövedelem néhány száz frttal csökkenne, ez alkalommal eltekintene.

A városi képviselő-testület f. é. február hó 25-én közgyűlést tartand, melynek tárgysorozata a következő:

Budapest főváros törvényhatósága megküldi a főváros és környéke természetrajzi, orvosi és közművelődési leírását tartalmazó mű egy példányát.

Polgármester jelentése a városi virilisták 1880-ik évi névsorának végleges megállapítása tárgyában.

A v. tanács bejelenti a városi kőbánya, a hegyikert és a vám- és helypénzszedési jog újbóli kibérlésére vonatkozólag f. hó 18-án és 19-én megtartott árverések eredményét.

Az 1871-ik XVIII. t. c. értelmében választókerületek alakítása és a községi választók névjegyzékének összeállítására hivatott választmány kiküldése.

A katonai helyőrség számára szükségelt férőhelyekről átalakítás s hozzáépítés útján leendő gondoskodás, valamint új laktanyák építésének elhatározása.

Rendszabály az egyház- és ápodák vagyonának kezelése ügyében.

Intézkedés a város lejtmerési munkálatnak ki által eszközözlendő felülvizsgálás iránt.

Mikolik Gyula folyamodványa a v. polgárok sorába leendő felvételért,

Schmidt Matild volt v. orgonász özvegyének kegydíjfelemlés iránti folyamodványa.

Haláleset. F. hó 19-én súlyos szenvedés után meghalt lehotai Lehoczky Ilona urhölgy. Béke hamvaira!

Beküldetett.

Tisztelt szerkesztő ur! F. hó 14-én megjelent lapjának „Beküldetett“ rovatában a művelt közönség cége alatt dr. Glück Lipót ur egy ítéletet tesz közzé, melylyel tisztelt lapjának 6-ik számában nyilvánított közleményemet cáfolni szándékozik.

Ezen ítéletet a dr. ur valamely, nem tudom hol tartózkodó művelt közönség által iratja, mely alatt azonban a helybeli — hála istennek semmi esetre sem érthető a következő okoknál fogva:

mert minálunk bordatörés csekély sérülésnek nem nevezetik;

mert humánus ember — kit késedelmet nem tűrő teendői 60 éves asszonyokon bordát törve vezetnek keresztül, az okozott bajt ujságba írt humorisztikus elcflatással jóvátehetőnek nem vélheti —

mert egy valóban művelt közönség művelődésében dr. Glück ur művelt közönsége mellett messze előre haladván a jószívű samaritanust rég megszünt gúnyos szájalomra méltónak tekinteni.

Legelső állításomat igazolandó közlöm a t. c. közönséggel az asszony sértileteiről felvett orvosi látletet:

„Orvosi bizonyítvány.“

„Alulirt ezennel hitelesen bizonyítom, miszerint özv. Falat Andrásné, szül. Hrabsák Mária, f. évi s hó 4-én délután 2 1/2 óratájban a nagy templom mellett lovak által elgázolt pórno, kihez én ugyanakkor orvosi segélynyújtás végett tek. Desseffy Lajos ur lakására elhívtam, megvizsgálásomkor a baloldali 9-ik borda törésben szenvedőnek s annyira súlyos betegnek találtatott, hogy szükségesnek véltem őt azonnal a városi kórházba elszállítatni, a hol még jelenleg is gyógykezelatik.“

Kelt, Eperjesen, 1880. február hó 16-án.

Herkely János,

városi és kórházi orvos.

Ezen bizonyítvány világosan tanusítja, hogy dr. Glück ur vagy minden előleges informatio nélkül mondatott művelt közönsége által ítéletet, vagy ha szerzett magának informatiót, ugy szándékosan vezette félre az olvasó közönséget.

Jelen közleményemnek tisztelt lapjába való felvételét kérve vagyok tisztelt szerkesztő urnak kész szolgálja. Eperjesen, 1880. 17-én.

Desseffy Lajos.

A beküldő ur által ez irant hozzánk intézett felhívás következtében megjegyezzük, hogy a fenti nyilatkozatban foglalt orvosi bizonyítvány eredetije nekünk átadott s a szerkesztőségben megtekinthető. Egyszersmind kijelentjük, hogy az ügyet ezen nyilatkozattal lapunk „Beküldetett“ rovatában is befejezettnek tekintjük.

A szerkesztő.

Eperies, den 20. Feber.

Wer die Gestaltung der Verhältnisse unserer Stadt während der letzten Dezzennien beobachtet hat, muß die traurige Wahrnehmung gemacht haben, daß sich hier im Laufe einer kurzen Zeitpanne so Manches geändert hat. Manches zum Guten, aber auch so Manches zum Schlimmen.

Als sich im Schooße unserer Stadt noch höhere Gerichte und Aemter befanden, welche theils nicht mehr bestehen, theils bereits anderswo ihren Sitz verlegt haben, da gab es hier eine stattliche Anzahl Beamten, die einestheils als gesellschaftlicher Faktor eine Rolle spielten, während anderstheils auch die gewerblichen und Handelskreise ihre Rechnung fanden; denn es ist ja Jedermann zur Genüge bekannt, daß ein Beamter — und möge er noch so gut dotirt sein — nur in den seltensten Fällen etwas von seiner Gage erübrigt. Es bringt dies schon der Stand mit sich und ist es eine durch die Erfahrung erhärtete Thatsache, daß die Beamtenagen stets flüchtig sind und sich der Circulation nicht zu enthalten pflegen.

Dann kam die Blütenperiode der Rechtsakademie an die Tour. Underhalb hundert und noch mehr Hörer saßen jährlich auf den Bänken der Studienfale, in den Zuckerbäckereien, Kaffeehäusern, Speisekälern. Alle Gegenden des Landes — und namentlich das Tiefland — waren stark vertreten. Es gab immer eine große Anzahl wohlhabender, feiner junger Leute, die jährlich beträchtliche Summen in Umlauf setzten, unsere Gewerbetreibenden beschäftigten, den Kleinhandel, belebten und überhaupt die Springfluth unserer öffentlichen Lebens bildeten. Das unaufhaltbare Rollen des Zeitrades hat auch dieser Blütenperiode bald ein Ende gemacht.

Inzwischen kam auch der Eisenbahnbau, welcher so sehnlich erwartet und an dessen Verwirklichung so schöne Hoffnungen geknüpft wurden, zustande. Leider gingen diese letzteren nicht in Erfüllung. Die Interejen unserer Stadt wurden nämlich beim Bau der Derberger Bahn gänzlich außer Acht gelassen, inwiefern die Hauptstation nach Abos, einen Ort, der wohl nie zu einer Bedeutung gelangen wird, verlegt wurde.

Welcher Schaden dem hiesigen Verkehr hieraus erwachsen ist, weiß Jedermann aus eigener Erfahrung. Namentlich aber kann unsere Geschäftswelt davon sprechen.

Auch die an das stabile Hierbleiben des Feldregimentes geknüpften Hoffnungen sollten sich als eitel erweisen, denn bald kam der Marschbefehl, welcher daselbe nach Budapest berief.

Wir haben also im Laufe weniger Jahre so ziemlich Alles eingehüßt, was eine Gemeinde ohne das eigene Singuthun aufblühen machen kann und sind uns selbst und unserem Selbsterhaltungstrieb überlassen worden.

Und es ist uns thatsächlich gelungen auf unsere eigene Kraft gestützt so Manches zu thun, was wir unter den heutigen Umständen als Errungenschaften bezeichnen müssen.

Die Rechtsakademie ist — obwohl auf eine so massenhafte Frequenz, wie es die einstige war, kaum mehr zu rechnen sein dürfte — wieder hergestellt und ist zu deren Prosperieren die Aussicht vorhanden, inwiefern es gelungen ist, die Lehrstühle mit tüchtigen Fachkräften zu besetzen. Auf sozialem Wege sind so manche Errungenschaften erzielt worden und auch von Seite der Commune selbst wurden Schritte gethan, welche unseren Gemeinwesen unstreitig bedeutend förderlich sind.

Wir könnten alle diese Errungenschaften Revue passiren lassen, um das Gesagte nachzuweisen; wir behalten es uns aber für eine andere Gelegenheit vor, uns alles dies in Erinnerung zu bringen um auf die Tragweite dieser Ergebnisse Schlussfolgerungen zu ziehen.

Bei dieser Gelegenheit wollen wir noch eines Schrittes Erwähnung thun, welcher von der städtischen Finanzkommission initiiert wird.

Dieselbe hat nämlich aus ihrem Schooße einen engeren Ausschuss entsendet, mit der Aufgabe, die jetzt im Vordergrund befindliche Frage der normalmäßigen Truppen-Dislokation eingehend zu studiren und hierauf einen konkreten Antrag einzubringen. Der genannte Ausschuss hat nun sein Werk in Angriff genommen und sich im Principe dahin geeinigt, der Commune anzurathen, nach besten Kräften und sogar wenn sich die Nothwendigkeit von Opfern einstellen würde, dahin zu wirken, daß das Feldregiment wieder hierher verlegt werde.

Was die Modalitäten der Durchführung anbelangt, so werden allerdings diese den Schwerpunkt der Frage bilden, aber angesichts des guten Willens und Strebens wollen wir nicht daran zweifeln, daß es schließlich gelingen wird solche ausfindig zu machen.

Der Spiritist.

Von Ludwig Reich.

Sechshundert Jahre hat das Grab geschwiegen... Weil du liebst in ihr, was du selber in sie geschicktest. Wahnst du, es fahre dein Geist ab zu die große Natur. Friedr. v. Schiller.

Kennst nicht das Wesen des Geistes, und willst uns Geister beschwören, Ahnest kaum die Natur und willst ihr Geheimniß uns lehren, Ohne zu wissen was vor dem Anfang des Seins wir gewesen... Wo dein Wissen nicht hinreicht, baust du dem Glauben Altäre, Baust einen Gößen dir auf, und hängst dich an die Chimäre; Lassest die Wahrheit, folgst dem Gaukelspiele des Bösen. Greiffst nach Wundern, die du dir künstlich selber geschaffen, Willst mit leiblichem Aug' das Wesen der Geister begaffen, Deren Ursprung selbst der Seele Geheimniß geblieben. Siehst die Wunder nicht, die der Geist dir täglich verleihet, Wie er dich nur zur Erkenntniß des Wahren und Guten geweiht, Wie er dich lehrt, die Wahrheit zu suchen, zu finden, zu lieben. Weil die Natur dir manchen Wink und Hebel gegeben, Dir die geistige Kraft geschenkt zum denkenden Leben, Machest du dir an, als Werkzeug sie zu gebrauchen? Willst du erbärmlicher Lehrling den göttlichen Meister bezwingen, Mit der beschränkten Kraft über das Endliche drängen, Zu das Meer der Ewigkeit, du Sterblicher, tauchen?

Tagesneuigkeiten.

Communales. Mittwoch am 25. d. M. findet eine Generalversammlung der Stadtpräsidentanz statt, deren Tagesordnung wir an anderer Stelle veröffentlichen.

Eperjeser Bankverein. Die diesjährige Generalversammlung des Eperjeser Bankvereines wird am 24. d. M. um 3 Uhr Nachmittags im Rathungssaale des Komitatshauses stattfinden. An der Tagesordnung werden sein: 1. Direktionsbericht über das Resultat des letzten Geschäftsjahres und Unterbreitung der Bilanz. 2. Bericht des Aufsichtsrathes. 3. Bestimmung der Dividende. 4. Verhandlung über die Vorlage des Pensionsnormales. 5. Wahl der Direktion.

Die diesjährige Generalversammlung der Eperjeser Volksbank findet am 25. d. M. um 9 Uhr Vormittags im Sitzungssaale des Stadthauses statt.

Die Lichtdruckanstalt unseres g. Mitbürgers Herrn Karl Divald befindet sich in ununterbrochener Thätigkeit und liefert ausgezeichnete Produkte.

Allgemeines und gerechtes Aufsehen erregten namentlich die Bilderbeilagen, welche den Hefen der vorzüglich redigirten und ausgestatteten neuen litera-

rischen Zeitschrift: „Ország-Világ“ beigelegt sind. Die bisher erschienenen Bilder, deren schönes unzweifelhaft „Romeo und Julia“ ist, sind im Kasino (Schwarzer Adler) ausgestellt.

Unternehmungslustigen zur Beachtung! Behufs Beistellung der für die städtische Sicherheitsmannschaft und Dienerschaft notwendigen Schneider-, Schuster- und Knopfsticker-Arbeiten wird am 24. d. M. um 10 Uhr Vormittags am Stadthause eine öffentliche Minuendo-Exhibition abgehalten werden. Die Bedingungen können im städtischen Buchhalteramte eingesehen werden.

Näheres im Inzeratenthelle. Nekrolog. Am 17. d. M. verstarb nach längerem Leiden Sophie Hoffmann im 28. Lebensjahre. — Friede ihrer Asche!

Unter Null. Der Winter — welcher uns seine Kraft diesmal so langwierig und intensiv fühlen ließ — will sich noch immer nicht das Nest entwenden lassen und hob gestern mit erneuerter Kraft sein schneeiges, sturmbelegtes Haupt empor.

Ein eisiger Südwind machte das Wasser abermals erstarren, so daß sogar auf eine nachträgliche — wenn auch kürzere — Eislaufsaison begründete Aussichten vorhanden sind.

Im Gebäude „zum schwarzen Adler“ sind die Arbeiten lesthin wieder aufgenommen worden und sind es gegenwärtig die zu bewerkstelligenden Erdarbeiten, welche zunächst in Angriff genommen worden sind.

Diejenigen Corporationen, wie auch Einzeln, die Sammlungen von Geldpenden für die Heißüberchwemmten veranstalteten, werden erucht, die etwaigen noch nicht abgelieferten Sammlungen je eher einzuliefern und genau anzugeben, ob dieselben für die Szegediner, oder überhaupt für die Heißüberchwemmten bestimmt sind.

Ein wohlthätiger Verein. Der Széchenyi-för hat seit seinem kurzen Bestande mehr als 1500 fl. wohlthätigen Zwecken zugeführt, welche Summe als Reinertrag mehrerer Vorstellungen einfließt.

Eine schauerliche That. Wie uns erzählt wird — geriet im Laufe der Vorwoche ein Bahnwächter nächst Poprad mit einem italienischen Arbeiter in Streit, welcher bald in eine Schlägerei ausartete, die damit endete, daß der Italiener dem Bahnwächter einen solchen Streich verlegte, infolgi dessen dieser besinnungslos auf die Schienen quer niederstürzte, wo ihn Feuer herlos liegen ließ. Der bald darauf daherbraufende Zug schnitt dem unglücklichen Bahnwächter beide Beine entzwei.

Die Gemeinde Algyó existirt nicht mehr. Die Detschaft wurde bekanntlich durch die vorjährige Ueberschwemmung in einen Schutthaufen verwandelt. Die Kongregation des Eszengrader Komitates beschloß am 13. d. die Gemeinde Algyó zu streichen; sie wird fortan das Extravillan bilden, in welchem die Bewohner des ehemaligen Algyó kolonisirt werden.

Der Kutscher als Millionär. Seit einigen Tagen zirkulirt, wie „Temesi Lapok“ mittheilen, in Temesvár das Gerücht, daß ein bei der dortigen Tramway bediensteter Kutscher nach einem in England verstorbenen Verwandten das runde Sümchen von fünf Millionen geerbt hätte.

Prinzipielle Entscheidung in Regalsachen. Ueber Anfrage der Kaschauer Handelskammer, ob die Spiritusbrennereien berechtigt sind, Branntwein im Großen regalfrei zu verkaufen? hat das Ministerium folgende Entscheidung getroffen: Nachdem der Verkauf von Wein und überhaupt aller alkoholhaltigen Getränke in gebundenen Gefäßen, d. h. Fässern von mindestens 1/2 Hektoliter außerhalb des Bereiches des Regalrechtes liegt und Gegenstand des freien Handels bildet, so können auch die Spiritusfabrikanten den Verkauf der Spirituosen und also auch des Branntweines in Mengen von 1/2 Hektoliter — ohne das Regalrecht hiedurch zu schädigen — ausüben.

Landes-Bodencredit-Institut für Kleingrundbesitzer. Die Direction dieses Institutes hat die Organisationsarbeiten nahezu vollendet. Alle zum Geschäftsbetrieb erforderlichen Druckforten, Formularien, Bücher und auf die Geschäftsführung bezüglichen Prospekte sind in Druck gelegt; ebenso die Gründungsurkunden und dazu gehörigen Kouponsbogen, welche den betreffenden Gründern demnächst zugesendet werden. Der Anschluß der Provinzialinstitute an das Centralinstitut bildet für dieses eine Hauptbedingung der Eröffnung seiner Thätigkeit, doch kann diese schon im Laufe weniger Wochen erfolgen, da bisher eine entsprechende Anzahl von Beitrittserklärungen eingelangt sind, oder in nahe Aussicht gestellt wurden.

Neue Musikalien. Im Verlage von Taborszky & Parsch in Budapest ist neu erschienen: „Diabolin“ Galopp für Pianoforte von Ph. Fahrbach jun. Preis 60 kr.

Der Fruchtwechsel beim Gartenbau ist ebenso nothwendig wie beim Feldbau. Während auf einem bestimmten Boden andere Pflanzen sich sehr gut entwickeln würden, weil sie gerade der vorhandenen Bestandtheile bedürfen, muß eine und dieselbe Pflanze auf demselben Boden, wenn unausgeleitet oder doch mehrere Jahre hintereinander gebaut, nur kümmerlich gedeihen, weil es ihr an den nothwendigen Stoffen fehlt. Obgleich diese Wahrheit wiederholt gepredigt worden, sieht man dennoch häufig, daß in Gärten Jahr für Jahr dieselben Pflanzen auf derselben Stelle gebaut werden.

Es ist allerdings richtig, daß einzelne Garten-gewächse oft mehrere Jahre auf derselben Stelle sehr gut gedeihen. Sa man behauptet sogar, daß Sellerie

erst da rechte Knollen erhielt, wo sie längere Jahre nach sich selbst folgte.

Bei anderen Gemüsen aber liegt die Sache nicht so; hier würde sich ein solches Verfahren durchaus nicht empfehlen. Durch übermäßige Düngung läßt sich Manches erzwingen; sicher aber auch billiger er eicht man dies durch geeigneten Fruchtwechsel.

Fruchtpreise vom 20. Feber 1880.

Roggen per 100 Kilogr.	fl.	10.50	11.—
Weizen „ 100 „	„	14.—	14.50
Gerste „ 100 „	„	7.—	8.50
Hafer „ 100 „	„	6.30	6.75
Weizen „ 100 „	„	8.—	8.50
Erbsen „ 100 „	„	—	—
Linsen „ 100 „	„	—	—
Wicken „ 100 „	„	—	—
Erbsen „ 100 „	„	—	—
Erbsen „ 100 „	„	—	—

Felelős szerkesztő: Kyss Géza.

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankegylet.

5737 tk. sz.

252 2-3

Arverési hirdetmény!

Az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik: miszerint Hauptvogel született Hoffmann Mária hagyatékához tartozó Eperjes szab. kir. város 845. számú tjkönyvből 141 összeírasi és 2000 frtra becsült ház az 1880 évi március 3-ik napján délelőtt 9 órakor Eperjesen Dobay Sándor kir. közjegyzőnek hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek mellett fog eladatni:

1. Kikiáltási ár a fentebbi becsár, — melyen alul az arverésre kitzött ingatlan nem fog eladatni.
2. A venni kívánók 10% bánatpénzt tartoznak letenni.
3. A vételár 1/3-részt fél hó, 1/3-részt egy és fél hó, az utolsó 1/3- részt két és fél hó mulva az árverés napjától számítva 6% kamattal együtt köteles a vevő lefizetni, — a bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be.
4. Vevő a megvett birtoknak használatába azonnal belép, — az átíratás azonban csakis az egész vételár kifizetése után eszközölhető.
5. Az árverési feltételek meg nem tartása esetén a prdts. 459. §-ban foglalt jogkövetkezmények sulya a vevőt terhelendi, — végül:
6. A vevő köteles a megvett épületeket tűzkár ellen biztosítani, — ugy az átruházási, valamint a közterheket is; ez utóbbit a vétel napjától viselni.

Kelt az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1879. december 31-én tartott üléséből.

Tahy, Péchy, h. jegyző. elnök.

30—40,000 abroncsrúd

kerestetik közel Eperjeshez. — Jelentkezés Benczúr Józsefnél. 268

5975. tk. sz.

264. 1-3

Arverési hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Szalyovich Szilárd mint a feltételeket meg nem tartó vevőnek kárára és veszélyére a Zsádný Ferenc csódtömegehez tartozó kaproncai 2., 30., 47. és 49. számú telekkönyvekben 70,251 frtra becsült, azután a buclói 16. és 30. számú telekkönyvekben 200 frtra becsült, ugy a varjufalvi 28. számú telekkönyvből 3500 frtra becsült, és a trocsáni nem telekkönyvezett s 600 frtra becsült ingatlan birtokok az 1880. évi ápril 6-ik napjának délelőtti 9 órája ezen kir. telekkönyvi hatóságnak hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek mellett fognak eladatni:

1. Kikiáltási árak a fentebbi becsárak, de az ingatlanok becsértéken alól is fognak eladatni.
2. A venni kívánók 5% bánatpénzt tartoznak letenni.
3. A vételár 1/3-részt három hó, 1/3-részt hat hó, az utolsó 1/3-részt egy év mulva az árverés napjától számítva 6% kamattal együtt köteles a vevő lefizetni; a bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be.
4. Vevő a megvett birtoknak használatába azonnal belép, az átíratás azonban csakis az egész vételár kifizetése után eszközölhető.
5. Az árverési feltételek meg nem tartása esetén a prdts. 459. §-ban foglalt jogkövetkezmények sulya a vevőt terhelendi.
6. A vevő köteles a megvett épületeket tűzkár ellen biztosítani, ugy az átruházási, valamint a közterheket is — ez utóbbit a vétel napjától — viselni.
7. A többi árverési feltételek az itteni kiadói hivatalnál mindenkor betekintheők.

Kelt az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1880. évi január 29-én tartott üléséből.

Tahy, Kőszeghy, h. jegyző. h. elnök.

én megje-
a művelt
r egy ité-
jának 6-ik
folni szán-

em tudom
ratja, mely
ek semmi
fogva:
y sérülés-

elmet nem
rdát törve
jságba irt
nek nem

ég mivelő-
ge mellett
tanust rég
tekinteni.
özlöm a t.
felvett or-

om, misze-
sák Mária
pan a nagy
órno, kihez
régett tek.
a, megvizs-
ben szenve-
atott, hogy
árosi kór-
is gyógy-

16-án.

János,
házi orvos.
isítja, hogy
informatio
tal itéletet,
gy szá-
éget.
apjába való
sztó urnak

Lajos.

ank intézett
hogy a fenti
tvány ere-
gben meg-
hogy az
eküldetett"

zerkesztő.

Oct.

isse unferer
obachtet hat,
ben, daß sich
so Manches
ber auch so

noch höhere
nicht mehr
Sig verlegt
pl Beamten,
eine Rolle
gewerblichen
denn es ist
in Beamter
— nur in
ge erübrigt.
und ist es
he, daß die
der Cirku-

htsakademie
noch mehr
Studienfale,
Speisefalen.
mentlich das
gab immer
anger Leute,
lauf legten,
a Kleinhan-
uth unferes
ame Rollen
de bald ein
bau, welcher
erklichung so
nde. Leider
Die Interei-
n Bau der
affen, inwie-
et, der wohl
legt wurde.
lehr hieraus
Erfahrung,
welt davon

Auch die an das stabile Hierbleiben des Feld-
regimentes geknüpften Hoffnungen sollten sich als eitel
erweisen, denn bald kam der Marschbefehl, welcher
daselbe nach Budapest berief.

Wir haben also im Laufe weniger Jahre so
ziemlich Alles eingehüft, was eine Gemeinde ohne das
eigene Hinzuthun aufblühen machen kann und sind
unter selbst und unserem Selbsterhaltungstrieb über-
lassen worden.

Und es ist uns thatsächlich gelungen auf unsere
eigene Kraft gestützt so Manches zu thun, was wir
unter den heutigen Umständen als Errungenschaften
bezeichnen müssen.

Die Rechtsakademie ist — obwohl auf eine so
massenhafte Frequenz, wie es die einstige war, kaum
mehr zu rechnen sein dürfte — wieder hergestellt und
ist zu deren Prosperieren die Aussicht vorhanden, in-
wiefern es gelungen ist, die Lehrstühle mit tüchtigen
Fachkräften zu besetzen. Auf sozialem Wege sind so
manche Errungenschaften erzielt worden und auch von
Seite der Commune selbst wurden Schritte gethan,
welche unseren Gemeinwesen unstreitig bedeutend för-
derlich sind.

Wir könnten alle diese Errungenschaften Revue
passiren lassen, um das Gesagte nachzuweisen; wir be-
halten es uns aber für eine andere Gelegenheit vor,
uns alles dies in Erinnerung zu bringen um auf die
Tragweite dieser Ergebnisse Schlußfolgerungen zu
ziehen.

Bei dieser Gelegenheit wollen wir noch eines
Schrittes Erwähnung thun, welcher von der städtischen
Finanzkommission initiiert wird.

Dieselbe hat nämlich aus ihrem Schooße einen
engeren Ausschuss entsendet, mit der Aufgabe, die jetzt
im Vordergrund befindliche Frage der normalmäßigen
Truppen-Dislokation eingehend zu studiren und hierauf
einen konkreten Antrag einzubringen. Der genannte
Ausschuss hat nun sein Werk in Angriff genommen
und sich im Principe dahin geeinigt, der Commune
anzurathen, nach besten Kräften und sogar wenn sich
die Nothwendigkeit von Opfern einstellen würde, dahin
zu wirken, daß das Feldregiment wieder hierher zurück-
verlegt werde.

Was die Modalitäten der Durchführung anbe-
langt, so werden allerdings diese den Schwerpunkt der
Frage bilden, aber angesichts des guten Willens und
Strebens wollen wir nicht daran zweifeln, daß es
schließlich gelingen wird solche ausfindig zu machen.

Der Spiritist.

Von Ludwig Reich.

Mitte:
Sechshundert Jahre hat das Grab geschwiegen...
Weil du liegst in ihr, was du selber in sie geschwiegen.
Wahnsinn du, es fass' dein Geist a h u e u die große Natur.
Friedr. v. Schiller.

Kennst nicht das Wesen des Geistes, und willst uns
Geister beschwören,
Ahnest kaum die Natur und willst ihr Geheimniß uns
lehren,
Ohne zu wissen was vor dem Anfang des Seins
wir gewesen...
Wo dein Wissen nicht hinreicht, bauft du dem Glauben
Altäre,
Bauft einen Gözen dir auf, und hängst dich an die
Schimäre;
Lassst die Wahrheit, folgst dem Gaukelspiele des Bösen.
Greiffst nach Wundern, die du dir künstlich selber
geschaffen,
Willst mit leiblichem Aug' das Wesen der Geister
begriffen,
Deren Ursprung selbst der Seele Geheimniß geblieben.
Siehst die Wunder nicht, die der Geist dir täglich
verleiht,
Wie er dich nur zur Erkenntniß des Wahren und
Guten geweiht,
Wie er dich lehrt, die Wahrheit zu suchen, zu finden,
zu lieben.
Weil die Natur dir manchen Wink und Hebel gegeben,
Dir die geistige Kraft geschenkt zum denkenden Leben,
Machst du dir an, als Werkzeug sie zu gebrauchen?
Willst du erbärmlicher Lehrling den göttlichen Meister
bezwingen,
Mit der beschränkten Kraft über das Endliche drängen,
In das Meer der Ewigkeit, du Sterblicher, tauchen?

Tagesneuigkeiten.

Communales. Mittwoch am 25. d. M. findet
eine Generalversammlung der Stadtpräsentanz statt,
deren Tagesordnung wir an anderer Stelle veröffent-
lichen.

Eperjeser Bankverein. Die diesjährige General-
versammlung des Eperjeser Bankvereines wird am 24.
d. M. um 3 Uhr Nachmittags im Berathungssaale
des Komitatshauses stattfinden. An der Tagesordnung
werden sein: 1. Direktionsbericht über das Resultat
des letzten Geschäftsjahres und Unterbreitung der Bil-
lanz. 2. Bericht des Aufsichtsrathes. 3. Bestimmung
der Dividende. 4. Verhandlung über die Vorlage des
Pensionsnormales. 5. Wahl der Direktion.

Die diesjährige Generalversammlung der Epe-
rieser Volksbank findet am 25. d. M. um 9 Uhr
Vormittags im Sitzungssaale des Stadthauses statt.

Die Lichtdruckanstalt unseres g. Mitbürgers
Herrn Karl Divald befindet sich in ununterbrochener
Thätigkeit und liefert ausgezeichnete Produkte.

Allgemeines und gerechtes Aufsehen erregten
namentlich die Bilderbeilagen, welche den Hefen der
vorzüglich redigirten und ausgestatteten neuen litera-

rischen Zeitschrift: „Ország-Világ“ beigelegt sind. Die
bisher erschienenen Bilder, deren schönes unzweifel-
haft „Romeo und Julia“ ist, sind im Kasino (Schwar-
zer Adler) ausgestellt.

Unternehmungslustigen zur Beachtung! Behufs
Beistellung der für die städtische Sicherheitsmann-
schaft und Dienerschaft notwendigen Schneider-,
Schuster- und Knopfsticker-Arbeiten wird am 24. d.
M. um 10 Uhr Vormittags am Stadthause eine
öffentliche Minuendo-Exhibition abgehalten werden. Die
Bedingungen können im städtischen Buchhalteramte
eingesehen werden.

Näheres im Inzeratenthelle.
Nekrolog. Am 17. d. M. verstarb nach längerem
Leiden Sophie Hoffmann im 28. Lebensjahre. —
Friede ihrer Asche!

Unter Null. Der Winter — welcher uns seine
Kraft diesmal so langwierig und intensiv fühlen ließ
— will sich noch immer nicht das Fest entwinden
lassen und hob gestern mit erneuerter Kraft sein
schneeiges, sturmbewegtes Haupt empor.

Ein eisiger Südwind machte das Wasser aber-
mals erstarren, so daß sogar auf eine nachträgliche —
wenn auch kürzere — Eislaufsaison begründete Aus-
sichten vorhanden sind.

Im Gebäude „zum schwarzen Adler“ sind die
Arbeiten lesthin wieder aufgenommen worden und sind
es gegenwärtig die zu bewerkstelligenden Erdarbeiten,
welche zunächst in Angriff genommen worden sind.

Diejenigen Corporationen, wie auch Einzelne,
die Sammlungen von Geldpenden für die Heiß-
überchwemmten veranstalteten, werden erjucht, die
etwaigen noch nicht abgelieferten Sammlungen je eher
einzuliefern und genau anzugeben, ob dieselben für die
Szegediner, oder überhaupt für die Heißüberchwem-
ten bestimmt sind.

Ein wohlthätiger Verein. Der Széchenyi-för-
hat seit seinem kurzen Bestande mehr als 1500 fl.
wohlthätigen Zwecken zugeführt, welche Summe als
Reinertrag mehrerer Vorstellungen einfließt.

Eine schauerliche That. Wie uns erzählt wird
— gerieht im Laufe der Vorwoche ein Bahnwächter
nächt Pöprád mit einem italienischen Arbeiter in
Streit, welcher bald in eine Schlägerei ausartete, die
damit endete, daß der Italiener dem Bahnwächter
einen solchen Streich verlegte, infolgt dessen dieler be-
sinnungslos auf die Schienen quer niederstürzte, wo
ihn Jener herjlos liegen ließ. Der bald darauf daher-
braufende Zug schnitt dem unglücklichen Bahnwächter
beide Beine entzwei.

Die Gemeinde Mogyó existirt nicht mehr. Die
Dorfschaft wurde bekanntlich durch die vorjährige Ueber-
schwemmung in einen Schutthaufen verwandelt. Die
Kongregation des Gsongráder Komitates beschloß am
13. d. die Gemeinde Mogyó zu streichen; sie wird fort-
an das Extravillan bilden, in welchem die Bewohner
des ehemaligen Mogyó kolonisirt werden.

Der Kutscher als Millionär. Seit einigen Ta-
gen zirkulirt, wie „Demefi Lapof“ mittheilen, in De-
mesvár das Gerücht, daß ein bei der dortigen Tram-
way bediensteter Kutscher nach einem in England ver-
storbenen Verwandten das runde Sümmchen von fünf
Millionen geerbt hätte,

Prinzipielle Entscheidung in Regalsachen. Ueber
Anfrage der Kaschauer Handelskammer, ob die Spi-
ritusbrennereien berechtigt sind, Branntwein im Großen
regalfrei zu verkaufen? hat das Ministerium folgende
Entscheidung getroffen: Nachdem der Verkauf von
Wein und überhaupt aller alkoholhaltigen Getränke in
gebundenen Gefäßen, d. h. Fässern von mindestens 1/2
Hektoliter außerhalb des Reiches des Regalrechtes
liegt und Gegenstand des freien Handels bildet, so
können auch die Spiritusfabrikanten den Verkauf der
Spirituosen und also auch des Branntweines in Men-
gen von 1/2 Hektoliter — ohne das Regalrecht hiedurch
zu schädigen — ausüben.

Landes-Bodenkredit-Institut für Kleingrundbe-
sitzer. Die Direction dieses Institutes hat die Orga-
nisationsarbeiten nahezu vollendet. Alle zum Geschäfts-
betrieb erforderlichen Druckforten, Formularien, Bü-
cher und auf die Geschäftsführung bezüglichen Prospekte
sind in Druck gelegt; ebenso die Gründungsurkunden
und dazu gehörigen Kouponsbogen, welche den betref-
fenden Gründern demnächst zugesendet werden. Der
Anschluß der Provinzialinstitute an das Centralinstitut
bildet für dieses eine Hauptbedingung der Eröffnung
seiner Thätigkeit, doch kann diese schon im Laufe we-
niger Wochen erfolgen, da bisher eine entsprechende
Anzahl von Beitrittserklärungen eingelangt sind, oder
in nahe Aussicht gestellt wurden.

Neue Musikalien. Im Verlage von Taborszky
& Parsch in Budapest ist neu erschienen: „Diabolin“
Galopp für Pianoforte von Ph. Fahrbach jun. Preis
60 fr.

Der Fruchtwechsel beim Gartenbau ist ebenso
nothwendig wie beim Feldbau. Während auf einem
bestimmten Boden andere Pflanzen sich sehr gut ent-
wickeln würden, weil sie gerade der vorhandenen Be-
standtheile bedürfen, muß eine und dieselbe Pflanze
auf demselben Boden, wenn unausgeleßt oder doch
mehrere Jahre hintereinander gebaut, nur kümmerlich
gedeihen, weil es ihr an den nothwendigen Stoffen
fehlt. Obgleich diese Wahrheit wiederholt gepredigt
worden, sieht man dennoch häufig, daß in Gärten Jahr
für Jahr dieselben Pflanzen auf derselben Stelle ge-
baut werden.

Es ist allerdings richtig, daß einzelne Garten-
gewächse oft mehrere Jahre auf derselben Stelle sehr
gut gedeihen. Sa man behauptet sogar, daß Sellerie

erst da rechte Knollen erhielt, wo sie längere Jahre
nach sich selbst folgte.

Bei anderen Gemüsen aber liegt die Sache nicht
so; hier würde sich ein solches Verfahren durchaus
nicht empfehlen. Durch übermäßige Düngung läßt sich
Manches erzwingen; sicher aber auch billiger er eicht
man dies durch geeigneten Fruchtwechsel.

Fruchtpreise vom 20. Feber 1880.

Woggen per 100 Kilogr.	fl.	10.50	11.—
Weizen „ 100 „	„	14.—	14.50
Gerste „ 100 „	„	7.—	8.50
Hafer „ 100 „	„	6.30	6.75
Rais „ 100 „	„	8.—	8.50
Erbsen „ 100 „	„	—	—
Linsen „ 100 „	„	—	—
Bohnen „ 100 „	„	—	—
Erbsen „ 100 „	„	—	—

Felelős szerkesztő: Kyss Géza.

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankegylet.

5737 tk. sz. 252 2-3

Arverési hirdetmény!

Az eperjesi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság részéről közhirrre tétetik: miszerint
Hauptvogel született Hoffmann Mária hagyatéká-
hoz tartozó Eperjes szab. kir. város 845. számú
tjkönyvbene 141. összeírasi és 2000 frtra becsült
ház az 1880 évi márciusi hó 3-ik napján délelőtt
9 órakor Eperjesen Dobay Sándor kir. közjegyző-
nek hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános
árverésen következő feltételek mellett fog eladni:

1. Kikialtási ár a fentebbi becsár, — melyen
alul az arverésre kitűzött ingatlan nem fog el-
adatni.
2. A venni kívánók 10% bánatpénzt tartoz-
nak letenni.
3. A vételár 1/3-részet fél hó, 1/3-részet egy
és fél hó, az utolsó 1/3-részt két és fél hó mulva
az árverés napjától számítva 6% kamattal együtt
köteles a vevő lefizetni, — a bánatpénz az utolsó
részletbe számítatik be.
4. Vevő a megvett birtoknak használatába
azonnal belép, — az átíratás azonban csakis az
egész vételár kifizetése után eszközölhető.
5. Az árverési feltételek meg nem tartása
esetén a prdts: 459. §-ban foglalt jogkövetkezmé-
nyek sulya a vevőt terhelendi, — végül:
6. A vevő köteles a megvett épületeket tűz-
kár ellen biztosítani, — ugy az átruházási, vala-
mint a közterheket is; ez utóbbit a vétel napjától
viselni.

Kelt az eperjesi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság 1879. december hó, 31-én tar-
tott üléséből.

Tahy, Péchy,
h. jegyző. elnök.

30—40,000 abroncsrúd

kerestetik közel Eperjeshez. — Jelentkezés
Benczúr Józsefnél. 268

5975. tk. sz. 264. 1-3

Arverési hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság részéről közhirrre tétetik, misze-
rint Szalyovich Szilárd mint a feltételeket meg
nem tartó vevőnek kárára és veszélyére a Zsádn
Ferenc csódtömegéhez tartozó kaproncai 2., 30.,
47. és 49. számú telekkönyvekben 70,251 frtra
becsült, azután a buclói 16. és 30. számú telek-
könyvekben 200 frtra becsült, ugy a varjufalvi
28. számú telekkönyvbene 3500 frtra becsült, és
a trocsáni nem telekkönyvezett s 600 frtra be-
csült ingatlan birtokok az 1880. évi ápril hó 6-ik
napjának délelőtti 9 órája ezen kir. telekkönyvi
hatóságnak hivatalos helyiségében megtartandó
nyilvános árverésen következő feltételek mellett
fognak eladatni:

1. Kikialtási árak a fentebbi becsárak, de az
ingatlanok becsértéken alól is fognak eladatni.
2. A venni kívánók 5% bánatpénzt tartoz-
nak letenni.
3. A vételár 1/3-részet három hó, 1/3-része,
hat hó, az utolsó 1/3-részt egy év mulva az ár-
verés napjától számítva 6% kamattal együtt kö-
teles a vevő lefizetni; a bánatpénz az utolsó rész-
letbe számítatik be.
4. Vevő a megvett birtoknak használatába
azonnal belép, az átíratás azonban csakis az egész
vételár kifizetése után eszközölhető.
5. Az árverési feltételek meg nem tartása
esetén a prdts. 459. §-ban foglalt jogkövetkezmé-
nyek sulya a vevőt terhelendi.
6. A vevő köteles a megvett épületeket tűz-
kár ellen biztosítani, ugy az átruházási, valamint
a közterheket is — ez utóbbit a vétel napjától —
viselni.
7. A többi árverési feltételek az itteni ki-
adói hivatalnál mindenkor betekinhetők.

Kelt az eperjesi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság 1880. évi január hó 29-én tar-
tott üléséből.

Tahy, Kőszeghy,
h. jegyző. h. elnök.

Im Antonyschen neugebauten Hause,
Hauptgasse Nr. 123 vis-à-vis der evang. Kirche,
ist das

große Gassengewölb
samt Wohngelegenheit

vom 1. Mai 1. J. zu vermieten. 262 2-3

Eine Gassenwohnung
im ersten Stock des Hauses Nr. 4, vom 1.
Mai zu vergeben.

Näheres bei **Csatáry.** 263 2-3

227 **MATTONI-féle** 5-12

giessshübli

legtisztább égvényes savanyvíz,
a légzőszervek, gyomor és hólyag hurutos bántal-
mai ellen.

GISSHÜBLI LABDACOK

mellbántalmak, köhögés és emésztési bajok ellen.

MATTONI HENRIK KARLSBADBAN.

Kapható a gyógyszertárakban és ásványvíz-
kereskedésekben.

Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művésznő kedvenc
arcpóra.

Ezen arcpór, vegytanilag tökéletesítve, minden
ártalmas szerektől mentes és oly kitűnő tulajdonsá-
gokat egyesít, hogy minden eddig a kül- és beföl-
dön készített porokat sokszorosán felülmúlja; nagy-
mervű federeje az arcot az időjárás kellemetlen be-
folyásától megóvjá, az arcnak és a testszínnek ifju
és természetes színezetet kölcsönöz, úgy hogy a
legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni,
mely kitűnő hatásaiért **Blaháné Louiza** asszonyság
következő sorokkal tüntette ki:

T. Müller J. L. ezelőtt Vadász Ferenc özv. utódja
illatszerész urnak Budapesten.

A **Poudre de Serail**, melyet ön feltalált, való-
ban kitűnő és nemében páratlan, mert nemcsak az
arcot láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes
használatnál ártalmatlansága által az arcra különös
jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig sem-
miféle arcpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tu-
lajdonságaiért jövőben mint kedvenc arcpornomát
kizárólag fogom használni, és meg vagyok győződve,
hogy felülmulhatatlan jóságaiért általános elismerés-
nek fog örvedeni. Tisztelettel

Blaha Louiza.

Creme Pompadour.

Az illatszár terén jelentékeny párisi kitűnő-
ségekkel való összeköttetésem folytán sikerült a vi-
lághírű és fölte határos **Creme Pompadour**-t
egész eredeti tisztaságában és erejében előállítanom.
Ez azon szer, melylyel a hírneves asszony egész
agg koráig fenn tudta tartani csodaszépségét anél-
kül, hogy az egészségének ártott volna; azért nem
mulasztatom el a t. hölgyvilágnak azt a leghat-
hatóbban ajánlani. — E kitűnő szer, jóval fölül-
mul minden eddigi e nemű gyártmányt. Egy tégely
ára használati utasítással 1 frt 60 kr.

Csak azon készítmény valódiságáért kezeske-
dem, mely alantí védjeggyel el van látva. Leg-
nagyobb választék valódi francia és angol illatszere-
kben.

Minden doboz **POUDRE DE**
SERAIL a mellékelt bejegyzett véd-
jeggyel van ellátva, 60 kr. és 1 frt
dobozokban; valódi minőségben csu-
pán a feltalálónál **Müller J. L. ez-
előtt Vadász Ferenc özv. utóda,**
illatszerész a „Virág-királyné”-hoz
Budapest, koronaherceg-utca 2. sz.

kapható. — Vidéki megrendelések potosan eszkö-
zöfletnek. 236 6-10

759. k. ig. sz.

Hirdetmény.

A városi rendőrök és szolgák számára
szükségelt huszonegy ujjas, husz kék és hat
szürke atilla, huszonegy kék, 6 szürke és 3
fekete mellény, 42 kék, 12 szürke magyar
nadrág, 3 pantalon, 62 pár új csizma, 31
fejelés, 24 sipka és 6 kalap elkészítése el-
rendeltetvén, a ruhaneműek előállításához
szükséges szabó-, cipész- és gombkötő-mun-
kák szolgáltatása tekintetéből folyó februárhó
24-én d. e. 10 órakor nyilvános árlejtés fog
tartatni.

Ehhez a vállalkozók azon értesítés mel-
lett meghívotnak, hogy a szóbeli árlejtés
megkezdéseig írott ajánlatok is elfogadtatnak,
továbbá, hogy a posztó-anyagot a város szol-

266

gáltatja, egyébként pedig az árlejtési feltéte-
lek a számvevői hivatalban mektekinthetők.
Eperjesen, 1880. februárhó 13-án.

Fuhrmann,
polgármester.

In **Kellemes** ist ein instruirtes
Gut sammt comfortablem Wohnhaus mit
Garten und Wirthschafts-Gebäuden vom 1.
April zu verpachten. Näheres bei **Stefanie**
v. Keczer, obere Vorstadt Nr. 150 zu er-
fragen. 259 2-3

Haus-Verkauf.

Das auf der Hauptgasse gelegene, der
Apollonia Bálint gehörende Haus Nr. 303,
ist aus freier Hand zu verkaufen. 258 2-3

Az

EPERJESI NÉPBANK

ez évi

RENDES KÖZGYÜLÉSE

1880-ik év februárhó 25-én délelőtt 9 órakor fog sz. k. Eperjes városa tanácsster-
mében megtartatni.

E közgyűlés tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1879-iki üzleti évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az évi osztalék meghatározása.
4. A felügyelő bizottságnak választása.
5. Több részvényes azon indítványa, hogy az eperjesi népbank jelenleg 50 frtos részvényei, két ilyen részvénynek egybehuzása által 100 frtos részvényekké változtassanak által, s annak elfogadása esetére
6. Több alapszabályi szakasznak megfelelő módosítása.

Kelt Eperjesen, 1880. január 26-án.

Az eperjesi népbank igazgatósága.

265

Auswanderung!

Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RDD STER LINE“ fahren jeden Samstag **DIRECT** von
ANTWERPEN nach

NEW-YORK & PHILADELPHIA

Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche
Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.

Man wende sich an **B. von der Becke** in **ANTWERPEN** oder **G. KOZÁK** in
KASCHAU. 267 1

A Sárosmegyei tapolyi já-
rásban fekvő és a kurimai,
kucsini, kozsani, tap.-német-
falvi, tap.-porubkai, hankoczi,
dubinei és stefuri birtokból
álló kurimai uradalom, folyó
1880-dik évi áprilhó 1-től
bérbe adatik. 260 2-4

Bővebb felvilágosítást ad
Fest ügyvéd Eperjesen.

Die aus den, im Sároser
Comitat Tapolyer Bezirk ge-
legenen Gütern Kurima, Ku-
csin, Tap.-Németfalu, Tap.-
Porubka, Hankocz, Dubine,
Stefuro bestehende Domaine
Kurima, wird vom 1. April
1880. in Pacht gegeben.

Die nähere Auskunft er-
theilt in Eperies Adv. Fest.

Friedrich Kobilicz,

Steinmetz in Eperies,

zeigt dem geschätzten Publikum hiemit höflichst an, daß er das

Steinmetzgeschäft Gustav Maurers,

(dessen Leiter er seit 2 Jahren gewesen)

übernommen hat,

und empfiehlt sich derselbe zur solidesten, geschmackvollsten und möglichst billigsten Ausführung aller in das Steinmetzschäft schlagenden
Arbeiten. 256 3-3